"Amerikanski Slovenec" DELA ŽE 54 LET ZA SVOJ NAROD V AMERIKI

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

ŠTEV. (NO.) 31 — CHICAGO, ILL., TOREK, 17. APRILA — TUESDAY, APRIL 17, 1945. — LETNIK (VOL.) LIV.

Zgubili smo velikega voditelja

AMERIŠKI NAROD IN VES SVET ŽALUJE ZA UMRLIM PREDS. F. D. ROOSEVELTOM

Washington, D. C. — Dvaintrideseti predsednik Združenih držav Franklin Delano Roosevelt, je umrl v četrtek popoldne ob 3:35 uri v Warm Springsu, v Georgia, kjer se je nahajal v toplicah, kamor je običajno hodil okrepčevat svoje zdravje in na oddih. To tužno vest so začele objavljati v četrtek pozno popoldne vse radio postaje širom dežele in prav tako tudi v tujino preko morjev.

Smrt je nastopila vsled možganskega krvotoka. Nekako okrog ene ure popoldne, ko je sedel v naslanjaču v svoji "Mali Beli hiši", kakor so nazivali njegovo počitniško bivališče v Warm Springsu, je potožil, da čuti zelo hud glavobol na zadnji strani glave. Četrt ure za tem je omedlel in iz omedlevice se ni več prebudil. Njegov osebni zdravnik načelnik kirurškega oddelka v mornarici Comdr. Howard G. Bruenn, je takoj pozval še dva druga zdravnika, Lt. Comdr. Georga Fox, zdravniškega pomočnika v Beli hiši in Dr. Jamesa Paullin, zdravnika iz Atlante. Zdravniki so poizkušali z vsem, kar zdravniška veda nudi, toda ta ni pomagala več. Ob 3:35 uri popoldne je nastopila smrt. Izdihnil je eden največjih in najbolj delavnih predsednikov v zgodovini Združenih držav.

Njegov kratek življenjepis je objavljen na drugem mestu. Na široko so ga pa objavljale zadnje tri dni vse radio postaje, kakor tudi dnevni časopisi.

Vest o smrti je vse silovito presenetila

"Predsednik je umrl!" se je začulo na radio. Ljudje so ostrmeli. Nato se je vest začela širiti od osebe do osebe. Na ulicah velemest se kmalu pojavile posebne izdaje listov z debelimi naslovi o njegovi smrti. Ampak vsakemu se je zdelo, da je to nemogoče. Kakor, da ne more biti res. Le še le čez nekaj časa je začel vsak razmišljati: morda je le res, in na žalost bilo je res. Predsednik Franklin D. Roosevelt je preminul — izdihnil je svojo blago dušo in odšel v večnost. Tako je, smrt ne izbira, stara rečenica: ne dneva ne ure ne veš, se je tudi pri temu velikemu mož uresničila. Dasi vsi vemo, da je res tako, da so zakoni našega življenja taki, da ti dneva ne pove v naprej nobena pratika, pa mnogim kar ne gre v glavo, da bi se ta veliki voditelj tako naglo poslovil in odšel od nas.

Odšel je, ko ga dežela najbolj potrebuje

Dokler ima družina skrbnega dobrega očeta v hiši, saj ne ve kaj ima. Ko ga ni več šele začuti, kaj je zgubila. Tako je tudi z našo deželo v tem slučaju. Ni pretirano, če se o Rooseveltu zapiše, da je bil dosedaj v vsej zgodovini Združenih držvv eden največjih človekoljubnih predsednikov, kar jih je še imela ta dežela. Spomniti se je treba nazaj, kako je bilo leta 1932. In kako se je vse izboljševalo vse skozi pod Rooseveltom. Kake pravice je imel preje ubogi delavec? Še kozarca pive ni smel spiti. Če ga je, je bil preganjan od suhaških agentov. Dela nikjer. Gospodarstvo je propadalo, nobene varnosti nikjer. Nobena jamščina ni več držala. Pa saj veste kako je bilo. Ko je Roosevelt nastopil je z enim mahom presekal stari red in začelo je po novem redu in v tem redu je mali človek dobival več in več pravic, več zaščite v vseh ozirih. Danes ima mali človek, delavec in drugi vsaj nekaj pravice in zaščite, kakoršne preje nikoli ni imel. Delavec, ki je vlagal svoje prihranke preje, ni imel iste zaščitene, kakor jih ima sedaj. V času brezposelnosti mu ni nudil nihče nobene pomoči. Postarani onemogli so umirali po hiralnicah zapuščeni in prezirani kot nekaki nadležneži. Danes je vse drugače. Brezposleni in onemogli imajo pomoč od vlade, da tudi na stara leta vsaj lahko žive kot ljudje. In koliko še drugih naredb je prinesla njegova administracija. Yes, za tem velikim voditeljem danes upravičeno lahko žaluje vsak ameriški delavec, farmar, profesionalec, obrtnik in trgovec. Tako čutimo vsi, ki smo ostali za njim, kakor družina, ki ji umre dobri oče.

Roosevelt pa bi nam govoril drugače

Ko bi pa veliki pokojnik predsednik mogel svoja usta odpreti v krsti, bi pa začuli tisti priljubljeni glas, ki smo ga v njegovih zadnjih letih tolikokrat čuli po radio: "Prijatelji moji! Ne žalujte! Zaupajte sami vase! Delajte naprej, kakor ste delali ta leta z menoj in dosegali boste v življenju zmago za zmago. Jaz sem srečen, da so moje ideje zmagale. Doživel sem to zmago, ki bo vam v korist. Doživel zmago nad totalitarizmom, ki je pretil uničiti našo slavno demokracijo in svobodo. Stojte hrabro na braniku svoje demokracije in svobode. Ničesar se nimate bati, kakor le lastnega straha pred bodočnostjo, ker ta je najbolj nevaren. Pogumno naprej za še slavnejšo bodočnost Amerike." Da nekaj podobnega bi povedal. Škoda, da njegove telesne ustnice ne bodo govorile več, kajti le njegov jezik je znal dati pobudo tudi v najbolj črnih dneh in znal vliti v ameriška srca potrebnega poguma in navdušenja.

Roosevelt je umrl — a njegov duh bo živel med nami

Pripeljali so ga iz Warm Springsa, Ga. v Washington, D. C., kjer so se vršile uradne pogrebniške ceremonije kot za najvišjim uradnikom dežele. V spomin so mu objavili zaslužene slavospeve. Poslovili se od njega in njegovi telesni ostanki so bili prepeljani v Hyde Park, N. Y., kjer so položeni k večnemu počitku v družinski grobnici. Vse to je minulo tako hitro. Toda spomin nanj in na njegova velika dela pa bodo ostala med nami trajno. Ostal bo kot največji predsednik v zgodovini te dežele. Njegov duh zdaj po njegovi smrti nam glasneje govori, kakor je mogel sam preje v življenju. Ali se ne zdi, da zdaj vsi glasneje čujemo njegova opozarjanja, kako je treba da stojimo čuječi na pozorišču za našo slavno demokracijo in svobodo? Morda, ko bi živel, dasi bi ga silno potrebovali, ne bi ostal tako popularen po burnih urejevanjih svetovnih zadev in problemov. Morda mu je božja Previdnost to prihranila od nehvaležnega sveta, kar pokojnemu Wilsonu ni. Zato pa bo Roosevelt užival večjo hvaležnost in njegove smernice, ki jih je dal domači deželi in svetu bolj mogočno vplivajo, kakor bi morda, ko bi jih sam izvajal. Njegov duh bo vodil in dajal smernice na prihodnjih sestankih velesil, kakor tudi doma za boljšo in srečnejšo bodočnost njegove lastne domovine in vsega sveta.

Slava njegovemu spominu! Slava največjemu človekoljubu, predsedniku Franklinu Delano Rooseveltu!

—o—

HARRY S. TRUMAN novi predsednik Zdr. držav

Washington, D. C. — Kmalu po šesti uri v četrtek večer je bil zaprisežen v Beli hiši kot

novi triintrideseti predsednik Združenih držav, dosedanji podpredsednik Harry S. Truman. Takoj po zaprisegi je zaprosil vse člane kabineta, naj ostanejo na svojih mestih in delujejo dalje. Glede vojnih ciljev je izjavil, da bo nadaljeval z vsemi svojimi močmi delo pokojnega prednika predsednika Roosevelta, da se doseže popolna zmaga nad osiščnimi silami. Takoj v petek je imel posvetovanja z vojaškimi voditelji in drugimi člani kabineta.

Novi predsednik Harry S. Truman se je rodil 8. maja 1884 na farmi v državi Missouri. V zadnji svetovni vojni je služil pri topničarjih in dosegel saržo majorja. Po vojni je vodil par let trgovino z oblekami, ki pa ni uspevala. Začel se je podajati na politično polje. Politični boss Tom Pandergast ga je imenoval za cestnega nadzornika. Leta 1922 je bil izvoljen za sodnika v Jackson okraju v Missouri. Leta 1934 pa je po naključju bil izvoljen za zveznega senatorja in se v tem položaju izkazal za sposobnega zastopnika. Na narodni demokratski konvenciji leta 1944 pa je bil nominiran po prizadevanju starinskih demokratov za kandidata za podpredsedniški urad. Zdaj po smrti predsednika Roosevelta pa ga je usoda postavila na najvišje mesto v deželi.

FRANKLIN DELANO ROOSEVELT

1882 — — — 1945

Veliki blagi pokojnik Franklin Delano Roosevelt je bil rojen 30. junija 1882 v Hyde Parku, v državi New York, kot sin Jamesa Roosevelta, podpredsednika železniške družbe ter njegove druge žene Sare Delano Roosevelt. Rod Roosevelitov je živel v Ameriki vseskozi od leta 1614. Takrat je prišel prvi Roosevelt, prednik tega rodu v Ameriko, ki se je pisal Claes Martenszen van Roosevelt, iz Holandije. In res je živel v New Amsterdamu v tem novem svetu. Poznaje se je rodbina Rooseveltov naselila v New Bedfordu, Mass. Poročili Roosevelti so se ženili večinoma z Angležinjami, tako da je v sedanjem rodu prevažna večina angleške krvi.

Ko je bil pokojni predsednik star 14 let, so ga poslali v Grotton šolo v Massachusetts. Bil je strastan ljubitelj nogometa (Football). Že v mladosti ga je vzgoja usmerjala k študijam in nadaljeval in jih dokončal na Harvard University kot pravnik. Oče mu je umrl leta 1900, mati pa pred kratkim v septembru 1941.

Leta 1905 se je poročil s sestrično iz odaljenega rodovnega kolena Anno Eleanor Roosevelt, ki je nečakinja pokojnega predsednika Theodorja Roosevelta. V zakonu so se mu rodili štirje sinovi: James, Elliot, Franklin Jr. in John, ter hčer Eleanor.

Poznaje leta 1907 je še študiral na Columbia Law School pravo. Nato je praktiral nekaj let prava v New Yorku. Pozneje je prevzel očetovo posestvo v Hyde Parku. Leta 1910 se je začel udejstvovati v politiki in bil izvoljen kot državni senator države New York. Leta 1912 je vršil pomoček v volilni kampanji predsednika Wilsona. Sledeči dan je po izvolitvi imenoval za pomočnega mornariškega tajnika. V tem položaju je uspešno deloval tekom prve svetovne vojne in se odlikoval. V avgustu leta 1921 ga je zadela paraliza. Od pasu doli je ves odrevenel. Prišlo mu je od tega, kar je skočil v New Brunswicku v precej mrzlo vodo. Zdravili so ga dolgo in šele čez leta so ga spravili s pomočjo posebnih opor zopet na noge. Pohabljen je ostal potem vse življenje, a to je junaško prenašal in kljub temu delal junaško za svoj narod in deželo.

Leta 1928 je bil izvoljen za governerja države New York, v katerem položaju se je izkazal zelo sposobnega. Leta 1932 pa je bil nominiran na narodni demokratski konvenciji v Chicago za predsedniškega kandidata Združenih držav. Potem je bil ponovno izvoljen leta 1936, 1940 in zadnjič 1944. Predsedniko val je do svoje smrti 12. aprila 1945, do 3:35 ure popoldne, ko ga je Vsemogočni poklical v večnost. Slava njegovemu velikemu spominu! Bog naj bo njegov obilni plačnik!

—o—

NAZIJSKI ZAPOVEDNIK UBIT

Moskva, Rusija. — Dunajski patriotje so v izgredih ubili nazijskega zapovednika na Dunaju Baldura von Shirach.

RUSI PRAVIJO, DA BODO UPORABLJALI NEMŠKE DELAVCE ZA POZIDAVO

Washington, D. C. — Uporabljanje Nemcev za pozidavo Rusije in drugih evropskih dežel, ki jih je opustošila nemška vojska, imenuje B. Izakov "preprosto in pametno misel" v svojem članku, ki je bil pred kratkim objavljen v listu Pravda, ki izhaja v Moskvi.

"Nazijska vojska je prizadela v Sovjetski Uniji tako škodo in razdejanje, da v celi zgodovini nima primere," piše Izakov. Ameriški in britiški udeleženci pri krimski konferenci so se zgražali, ko so si ogledovali razne prizore v Sevastopolu in Jalti, ljudstvo Sovjetske Rusije pa želi, da bi bilo vse kar najhitreje mogoče popravljeno in obnovljeno.

"Nemci morajo s svojimi lastnimi rokami spet sezidati, kar so uničili," izjavlja Izakov.

"Nobena druga vojska ni nikoli pustošila tako samovoljno kakor hitlerjanci, in če bi tudi Nemci vse obnovili, kar so razdejali, bi popravili samo majhen del škode," pravi nadalje isti članek. V potrdilo in okrepitev svojih misli navaja članek revijo Newsweek in londonski list Sunday Dispatch, češ da tudi zagovarjata misel, naj bi bili Nemci uporabljeni pri pozidavi Rusije.

"Krimska konferenca je odločila, da se bo zahtevala povrnitev škode za opustošenje, ki so ga prizadejali Nemci, v ravno isti stvari. V to vrsto spada uporabljanje nemškega delavstva," izjavlja članek, "in poljskim in ruskim zahtevam se bo ugodilo brez resnih britiških ali ameriških pomislekov."

"Naravno je, da povojni načrti zaveznikov delajo Nemce kar besne. Pač pa se moralo videti hitlerjancem vse v redu, ko se niso ozirali na svetovno svobodo in so 10,000,000 tujezemskih delavcev po sili poslali na delo v Nemčijo. Jutri," preroško dostavlja članek, "bodo pa oni (Nemci) delali za druge."

Izakov meni, da je "čudno", da so se v zavezniških deželah pojavili pomisleki zaradi te pravične razrešitve problema, kako obnoviti ozemlja, ki so jih Nemci opustošili. Zaradi tega je okrcal madridskega dopisovalca za Hearstove liste Von Wieganda, londonski list Economist, in nekega ameriškega delavskega voditelja, ker so nastopili proti temu načrtu, češ da bi "lahko osiromašil Nemčijo," da je "skrajni način gospodarskega maščevanja", ter so povzdignili klic o "suženjskem delu" v USSR.

Članek potisne vse te pomisleke na stran in pravi nazadnje: "Za milijone Nemcev, ki jih je skazil hitlerizem, ni boljšega zdravila, kakor je gradilno delo pri obnovitvi. Geslo 'Kri in železo' je postalo vzor moderne Nemčije. Naj se zdaj tisti, ki verjamejo v železo, naučijo, kako težko je spet pozidati, kar so prej tako neobzirno razdejali."

—o—

BOJ ZA BERLIN V TEKU; DRUGE NAJNOVEJŠE VESTI

Pariz, Francija. — Ob reki Elbi, ki je zadnja ovira na potu proti Berlinu, divjajo zadnje tri dni divji boji. Druga divizija, devete ameriške armade, ki je najbližje Berlina, je bila v soboto potisnjena od Nemcev nažaj iz oporišča, ki ga je ustanovila na vzhodni strani reke. Toda v nedeljo in ponedeljek jutro pa so si Amerikanci priborili oporišče nazaj in zdaj že pritiskajo v notranjost proti Berlinu, od katerega so bili v ponedeljek jutro le še 51 milj. Prva ameriška armada gre stalno naprej v sredini in je od ruske fronte oddaljena le še 75 milj. Mesto Lipsko je domalega obkoljeno in ameriške čete so že naprej vzhodno od Lipskega. Tretja armada pa se bliža Draždanom. Tako je Nemčija faktično že prerezana na dva dela.

Rusi na vzhodu so začeli izvajati splošen pritisk od Frankfurta na Odri in Kuestrina. Nemško radio poročilo omenja, da so Rusi prebili prve obrambne črte in da so od Berlina 27 milj.

Amerikanci so ujeli zadnje dni več glavnih nemških osebnosti. V roke jim je padel bivši nemški poslanik v Turčiji Franz von Pappen, in njegov sin. V nedeljo so ujeli princa Augusta Viljema, sina pokojnega nemškega cesarja. Dalje so zajeli tudi 95 letnega maršala Augusta von Mackensena, ki je poveljeval nemškim armadam v prvi svetovni vojni.

London, Anglija. — Bivši prvi minister poljske zamejne vlade v Londonu Stanislav Mikolajčik je objavil izjavo, da sprejema in odobruje sklepe jaltske konference. To je neko znamenje, da bo prišlo do pobotanja.

Ruska vlada je odločila, da pošlje na konferenco v San Francisco svojega zunanjega ministra Molotova. To so storili na osebno povabilo novega ameriškega predsednika Trumana. Tudi to je dobro znamenje.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljeni leta 1891.

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W.Cermak Rd., Chicago 8
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$4.00
Za pol leta	2.00
Za četrt leta	1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$4.50
Za pol leta	2.25
Za četrt leta	1.50

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W.Cermak Rd., Chicago 8
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$4.00
For half a year	2.00
For three months	1.25
Chicago, Canada and Europe	
For one year	$4.50
For half a year	2.25
For three months	1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošiljejo vedno malo preje, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejšni teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kedaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

POVOJNI SVET

Tisk vseh dežel je poln raznih ugibanj, napovedovanj in drugega o uredbah povojnega sveta. Pač naravno, vsakdo se zanima, kak svet nam bo prinesla bodočnost. Po našem bi bilo bolje, da bi ne gledali brezbrižno na bodočnost, ampak bi si vsak kar največ more sam prizadeval, da prispeva nekaj od svoje strani, da bi imeli boljši svet v bodočnosti.

Ali se ne zdi, da vsi le gledamo na voditelje, ki se pojavljajo po vseh deželah, kaj bodo naredili, in da mi vsi šele potem izražamo svoja mnenja? Ali bi ne bilo bolje, da bi svetovali in sodelovali že pri snovanju samem vsake politike? Ko je slika že enkrat gotova, je prepozno dajati nasvet, kako bi se moral kdo držati na sliki, preje pred posnetkom naj bi mu povedali, kako naj se drži, pa bi bila slika prava. Ali bi ne bilo tako bolje?

Morda je v kaki deželi in najbrže bo, da se ne ozirajo mnogo, niti ne iščejo javnega mnenja, ki naj bi jim dajalo smernice za kako državno politiko. Državniki sami tajno zasnujejo nekaj in to potem izvajajo. Pri nas v Ameriki, kjer imamo še vedno najboljšo demokracijo, ki nam daje prostost in svobodo izražanja, imamo vso pravico dajati tudi nasvete. In če so dobri, jih navadno ne prezro. Zato je na mestu naglašati vse dobre nasvete, predno pride do končnih sklepov v kakih zadevah.

Glede povojnega sveta pravijo zdaj razni politični opazovalci po jaltski konferenci, da bo razdeljen med komunizmom in kapitalizmom. Kar bo pod ruskim vplivom, pravijo, bo šlo po načrtih komunistične kolektivne gospodarske politike. Kar bo pod vplivom Anglije in Amerike, bo pod vplivom kapitalističnega reda, ki vlada v Angliji in Ameriki. Le ugibanje je, pa je mogoče pravilno. Ako pride do tega, potem se bo pojavila tekma med komunističnim in kapitalističnim gospodarskim redom. Kako bosta vozila ta dva, ni moči točno pokazati v naprej, ampak v duhu pa lahko vidimo, da brez nekega tekmovanja tudi tu ne bo. Če bo to tekmovanje tako, da bo obzirno do drugega reda in ne bo neobzirno zadajalo rane drugemu tekmujočemu redu, bo nekaj časa šlo. Če pa bo med njima vstala brezobzirna tekma po pridobivanju in napredku, potem lahko sodi vsak, kam bo to vodilo. Vodilo bo v spore in po teh že veste v kaj.

"Trije veliki" so sklenili dalje, da bodo ščitili mir po tej zmagi. Lepa obljuba. Da bi jo le držali. V ta namen pravijo, da bodo zahtevali "Veliki trije" važne baze po raznih delih sveta, s katerih bodo mogli kontrolirati mir v svetu. Glede tega so menda najbolj vzrujeni Francozi, ker bodo morali odstopiti več baz Angležem in Amerikancem. V zameno jim dajejo nekaj zapadne Nemčije. Isto je pri Poljski. Isto bo pri Turčiji in menda še kje drugje kot n. pr. na Kitajskem. Rusija hoče biti strategično zavarovana z mejami njenih sfer, Amerika z širokimi morji okrog in okrog, Anglija pa bo dobila obljube in zagotovila od nas v slučaju nujnosti, in tako bo nekako urejen povojni svet. Ali bo v taki uredbi šlo? Nekaj časa bo skoro gotovo šlo. Kako se bo razvijalo pozneje, ali bo to tej ali oni glavni velesili v korist ali škodo, pa točno ne eden ne drugi še ne ve. Vse bo le neka poskušnja. In če ne bo šlo, bo čez nekaj let nova preuredba, ki pride morda po mirnem potu, ali pa po nasilnem potu, kakor zdaj.

Pred sto leti, ko je Evropa končno popolnoma prelomila z feudalno dobo, smo dobili gospodarski liberalizem. Obnesel se dolgo ni in zadnja svetovna vojna je bila njegovo dete. Odpravila ga pa popolnoma ni, le nove delokroge mu je določila in vloge je dala v druge roke, red pa je ostal stari in igra se je nadaljevala. Zopet ni šlo in v svetu so nastale nove miselnosti, ki so se uveljavile v Rusiji, Nemčiji in Italiji in so silile s svojimi vplivi v druge dežele. Tekma je naraščala in nam rodila drugo svetovno vojno. Zdaj pa lezemo bolj in bolj v kolektivistični red. Izgleda pa, da bomo dobili dveh vrst kolektivistični red. Na vzhodu bo komunistični kolektivistični red, na zapadu bolj liberalen kolektivistični red. V obeh pa bodo ljudstva pričakovala vse od države, le toliko bo razlike med obema redoma, da komunistični kolektivizem bo bolj totalitaren, diktatorski, kjer posameznik ne bo imel mnogo priložnosti, če sploh kaj. Liberalni kolektivizem pa bo imel vsaj na zunaj demokratično masko in bo skušal pod enim klobukom gojiti individualnost in skupnost. Treba bo, zlasti v zadnjem, največje demokratične umetnosti, ki je mogoča. Kapitalizem bo imel v tem zadnjem redu še na videz proste roke, a bo moral biti zelo poržtvovalen, če bo hotel preživeti v njem, drugače se mu bodo zavezale roke.

Razlika bo toraj, da v komunističnem kolektivizmu posameznštva ne bo mnogo, najbrže nič. V liberalnem kolektivizmu pa bo še paradirala demokracija in posameznštvo. Končno vprašanje pri tem bo: kateri red bo človeku in masam nudil boljši obstanek? Od tega bo odvisno vse, tudi bodočnost in trajnost uredbe povojnega sveta.

PADEL NA BOJNEM POLJU

Sgt. George Kussel.

ki je padel v bojih v Nemčiji 15. marca 1945, kakor je bilo v našem listu pred kratkim poročano. Bil je nadarjen mladenič in se je večkrat junaško izkazal v bojih, kakor priča priznalno pismo vojnega oddelka. Njegovi starši Mr. in Mrs. Michael Kussel prebivajo na 2622 W. 21. Place v Chicagi.

Naj naši junaki, ki so darovali svoje življenje za nas in našo ameriško domovino, ostanejo za vedno zapisani v naših srcih v najblažjem in najslavnejšem spominu!

—o—

KJE JE VZROK?

Johnstown, Pa.

Kaj je vzrok, da so glasovi iz naselbin vedno bolj redki, ko jih je bilo pred leti na koše?

Nekaj bo menda kriva vojna, nekaj tudi mednarodna politika, v kateri so nekateri rojaki pravi mojstri, dasi tem ni dosti za katoliški list in katoliška načela. Glavni vzrok pa bo vsekakor, da se naši zvesti somišljeniki in čitatelji slovenskih listov čimdalje bolj starajo in angel smrti vedno bolj redči njihove vrste, na drugi strani pa ni dotoka svežih, mladih moči, ki bi zamašile nastale vrzeli.

Tukaj smo v teku dveh tednov položili dva rojaka k večnemu počitku. Frank Zupančič, doma od Litije, je bil pokopan 23. marca iz cerkve sv. Terezije. Bil je v Ameriki od leta 1907 in je dočakal 71 let starosti. Bolehal je par let. Bil je naročen na Novi Svet, ki mu je bil v veliko uteho med boleznijo.

John Glavač, star 62 let in doma iz občine Sv. Križ pri Svibnem, pa je bil položen v grob 6. aprila iz cerkve sv. Patrika. Zapušča ženo, tri sinove, izmed katerih je eden v armadi, in tri hčere. V Ameriki je bil od 1910, ves čas v Johnstownu.

Oba sta bila člana društva št. 36 ABZ, prej JSKJ, Conemaugh, Pa. Družinama naše sožalje, pokojnima pa želimo večni mir.

Kdor je zamudil priliko dobiti prosto globalni zemljevid, mu je lahko žal. Je res zanimiva knjižica. Poleg zemljevidov samih je polno zanimivih informacij, kakor opisi mest, število prebivalcev, opisi voda in hribov. Vse to pride vsakemu večkrat prav v dobro, ako ima take podatke pri roki.

Malo več zanimanja za list je treba.

Pozdrav čitateljem.

Lovro.

—o—

PISMA IZ EVROPE

Poslal John R. Gostisha

XV.

"Nekje v Evropi"
14. novembra, 1944

Draga mi Ma in Ata:

Zdaj smo se pa že preselili. To pot Vam ne morem popisovati kako krasno je to mesto ali kako lepo so ljudje oblečeni. Najprvo ko človek pride v ta mali kraj, vidi hleve, krave, kokoši, konje, in povsod kupe zelo dobrega gnoja. Na par krajih je tudi sveže meso zunaj obešeno, ker so ravno klali; v nekem kraju je ležal bel prašič zaklan in ga še niti poparili niso. Čez našo pot so tekale kokoši in pujski. Ni se mi zdelo verjetno, da bi v takih okolnostih mogli dobiti dobro stanovanje, vendar smo bili srečni in smo dobili prostore v nekem majhnem, pa še zadosti dobrem hotelu. Snoči je bila naša prva noč tukaj in smo šli rano spat, zaspati pa nisem mogel takoj, ker se veliki topovi slišijo tukaj, pa tudi podgane v podstrešju navrh izbe so bile vesele, da smo prišli, in so kar naprej plesale, enkrat na tem koncu, enkrat na onem. Vseeno sem okrog polnoči zaspal.

V nedeljo sem posnel prve slike s svojo kamero. Bom Vam jih poslal, če bodo dobre. Odslej bom večkrat snemal slike, da Vam bom imel kaj pokazati. Ali če ne bo več sonca, kakor ga je bilo zadnji mesec, ne bo vredno imeti kamero. Dozdaj sem v vsakem kraju kupil razglednice, ki kažejo razne krajevne zanimivosti. Te sem Vam zadnjič poslal z nazijskimi zastavami, rutami, kravatami, uniformo, in tistimi ožganimi vilicami, nožičem in žlico, ki sem jih našel na normandijskem obrežju v neki okrogli cementni utrdbici.

Bral sem o tistem velikem ognju v slovenski naselbini v Clevelandu. Je moralo biti res dosti škode, prav tako kakor v krajih, kjer je vojskovanje. V našem vojaškem dnevniku sem tudi videl, da je bil Frank Lausche izvoljen za governerja v Ohio. On je Slovenec, ali ne? Je res dobro, da je eden izmed Slovencev toliko upoštevan.

Zdaj gre z vojno malo bolje, ampak je še kar naprej mokro in zdaj je že sneg par dni padal. V blatu pa je tudi še tako dobro orožje težavno spravljati naprej. Včasih eden ali drugi pripomni, da se večkrat dozdeva, kakor bi Bog res pomagal Hitlerju. Se bo že obrnilo, potem bo pa čisto drugače izgledalo. Smešno se mi je zdelo, ko je 9. novembra Himmler govoril namesto Hitlerja, češ da je Hitler zelo zatopljen v resne vojne zadeve.

Ljudje na Luksemburškem so zdaj veseli, da lahko poslušajo govornike iz Anglije, Amerike, pa tudi iz Nemčije. Pravijo, da so tudi takrat poslušali naše govornike, ko so bili Nemci tukaj, ampak so morali to skrivati in paziti, da se niso pogovarjali o tistih novicah s kakšnim človekom, ki je vlekel z Nemci. Radio, ki ga imamo mi, so imeli prej Nemci in so ga pustili, ko so morali v naglici zbežati. Zdaj poslušamo neki program, ki sem ga dostikrat doma poslušal ob nedeljah zvečer. Ker se vojna na dolgo vleče, smo čimdalje bolj hvaležni za novice kakor tudi za godbo iz Amerike, kar poslušamo vsak dan.

Se zahvalim Vam in Atu, ker se vsako nedeljo vsedeta za mizo in mi dosti in lepo napišeta. Morda se Vam dostikrat zdi, da Vaše pisanje ni zadosti zanimivo zame, ker nimate poročati o kakih izrednih stvareh. Z menoj in drugimi pa je tako, da smo veseli, ko slišimo take navadne, vsakdanje in mirne stvari, ker zdaj smo tako daleč od takega izvljenja, da so nam take vesti najbolj prijazne in razveseljive. Ata pravijo, da imajo težko roko, pišejo pa čimdalje bolj elegantno. Nikoli mi ni treba dvakrat prebrati Vaših pisem zaradi pisave. Preberem pa jih ne samo dvakrat ampak večkrat.

Pa z Bogom. Sedaj, ko bolj s farmarji živimo, bomo tudi bolj hitro hodili spat in tudi vstajali bolj zgodaj.

Vaš sin
Janez.

—o—

MUHASTO VREME IN TRMOGLAVI HITLER

Ely, Minn.

Tukaj imamo precej muhasto vreme. Tako smo na Velikonoč sedeli okoli peči, ker je snežilo kot kedaj za Boižč, in tako celi teden do Bele nedelje. Ampak mesec marec je bil gorak in lep in nam je privabil regrad iz zemlje. Štirikrat sem ga jedla, preden nam je april začel nagajati in nam za nekaj dni regrad zopet zakril.

Prilagam nekaj kitic o današnjih časih in razmerah.

Res čudni danes dnevi so,
ko nima brata rad ne brat,
le puška, meč in nož
imajo zdaj oblast.

In Hitler vedno bolj nori,
mu ni zadosti še krvi,
saj blazen bil je že poprej,
je dvakrat blazen Hitler zdej.

Vsled njega trmoglavosti
svet danes toliko trpi.
Poglejte uboge matere,
kako so danes žalostne!

Sinovi v krvi tam leže,
izčrpani in ranjeni,
so lačni in raztrgani
vsled njega trmoglavosti.

Le Bog se usmili teh ljudi,
ki umirajo od lakote,
saj celi svet tako trpi
vsled Hitlerjeve blaznosti.

A glejte močno zdaj roko,
ki strla njemu bo glavo.
On se bo zvijal, kričal, vpil,
a zmage nikdar ne dobil.

Je USA armada to,
ki končno vse zdrobila bo:
Japonca in pa Hitlerja,
pa tudi Mussolinčeta.

Bo spet na zemlji mir nastal,
Ameriko bo svet spoštoval.
Ker ona bila je le za mir,
dokler ni "Jap" začel prepir.

Pozdravljam vse rojake širom Amerike, posebno dva Chicažana, to je Vic Cerjanca in Father Bogolina, od katerih sem dobila pisma. Hvala jima. Nekoč smo si bili sosedje v Chicagi.

Mary Oblak Zupančič.

ROJAKOM V PUEBLI

Pueblo, Colo.

Naznanjam, da se prihodnja seja JPO št. 20 in SANS vrši 22. aprila ob 2 popoldne v dvorani društva sv. Jožefa. Pri tem odbor želi in vabi, da bi se vsi zastopniki SANS in tudi drugi udeležili v kar največjem številu, da pomagamo našim rojakom v stari domovini, ki so vredni vsega usmiljenja in pomoči. Ne pozabimo teh siromakov. Pomagajmo jim, saj so vse izgubili kar so imeli. Ker si ne morejo sami pomagati, je naša dolnžost, da jim mi tu v svobodni deželi pomagamo kar največ moremo.

Joe Krall, tajnik.

—o—

NOVICE IZ MINNESOTE

Ely, Minn.

Dne 4. aprila je po dolgem bolehanju preminula previdena s sv. zakramenti za umirajoče Mrs. Terezija Peternel na 216 W. Sheridan St. Rojena je bila leta 1881 v vasi Kiten Vrh, župnija Krka na Dolenjskem. Tu v Ely zapušča soproga George, enega sina in dve hčeri, v Waukegan, Ill., pa dva sina in tri hčere. Dva sina in dve hčeri so oženjeni. Bila je članica društva Sv. Srca Jezusa št. 2 Ameriške Bratske Zveze in društva Sv. Antona Pad. št. 72 KSKJ. Vsem sorodnikom naše sožalje.

V Two Harbors, Minn. se nahaja v tamošnji bolnišnici naš naročnik Matija Tkalčič.

Mrs. Frank Zaverl je bila odpremljena pred par tedni v Shipman bolnišnico v Ely.

Pfc. Gilbert Zbašnik, sin Antona Zbašnik, gl. tajnika ABZ, se je oblasil iz nemškega ujetništva; prej je bil proglašen kot pogrešan.

J. J. Peshel.

—o—

POBIRANJE RABLJENE OBLEKE

Chicago, Ill.

Z nabiranjem stare, še uporabne obleke se prične v torek 24. aprila zvečer in se bo nadaljevalo do preklica vsak torek in vsak četrtek od sedme do devete zvečer.

Kakor se pričakuje, bo kmalu osvobojena cela Jugoslavija s Slovenijo vred in pomoč bo takrat zelo potrebna. Vse Slovence in vse Slovenke v Chicagu in okolici prosimo, da prinesete še uporabno obleko na 1901 West Cermak Road, v pritličje Dr. Uršičeve hiše. Kdorkoli ima čas in ga hoče žrtvovati v ta plemeniti namen, naj blagovoli priti pomagat. Posebno žensk potrebujemo.

Rodoljubni pozdrav!

John Gottlieb.

—o—

DVOJNA SLAVNOST

Willard, Wis.

Predzadnjo nedeljo sta praznovala 40 letnico zakonskega življenja Mr. in Mrs. John Gregorich in Mr. in Mrs. Math Ruzich. Slavnost se je vršila v našem "Društvenem domu". Udeležba od strani povabljencev, to je sorodnikov, znancev in prijateljev, je bila res številna. Najprej je Mr. Lud. Perushek opravil običajno molitev; ta dan so namreč naš č. Father Raphael odšli v Cleveland. Ko smo že precej dobrin spravili "pod streho", pa je Mr. Frank Perovšek v imenu č. g. župnika in kot njih sosed spregovoril par besedi, nato pa še podpisani, na kratko. Oba sta poudarjala, da slavljenci so dolžni najprvo zahvaliti Boga, ker jim je dal dočakati, da v krogu svojih obhajajo 40 letnico zakonskega življenja, ter jima želela še mnogo mnogo let dočakati v medsebojni ljubezni, v zdravju in veselju. Potem se je oglasil slavljenec Mr. Gregorich in se v lepih besedah zahvalil za čestitke in sploh vsem udeležencem. Vse je bilo prav bogato pripravljeno. Seveda najprvo se mora zahvaliti ženskam, ki so se za to zavzele in vse tako

(Nadaljevanje na 3. str.)

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Bolna

Chicago, Il. — Na bolniški postelji na domu se nahaja Mrs. Frances Sardoch iz W. 21st Pl. Prijateljem se priporoča, da bi jo obiskali.

—

Naraščaj

Milwaukee, Wis. — Rojenice so se zglasile te dni pri družini Louis G. Bashell, 539 W. Virginia St., ter ji pustile zdravega sinčka; enako so s sinčkom obdarile tudi družino Raymond Laurich v Waukeshi.

—

Rojakinja umrla

Ashland, Wis. — Naznanjam, da je tukaj dne 27. februarja za rakom umrla v bolnišnici naročnica Am. Slovenca Mrs. Jera Žumer, drugič poročena Jera Roncevich. Pred letom ji je umrl mož za isto boleznijo. Zapušča hčer Mary, poročeno Oratch, in štiri vnuke.

—

Rešen iz ujetništva

New York, N. Y. — Tukajšnji slovenski župnik Rev. P. Petric je bil obveščen, da je bil njegov nečak saržent John Petric osvobojen iz nemškega ujetništva. Nahajal se je v Vzhodni Prusiji, kjer so ga rešili Rusi z drugimi ujetniki vred. John Petric je bil drugič ranjen 17. septembra na zapadni fronti; pri tej priliki so ga Nemci ujeli.

—

Padel na Iwo Jima

Cleveland, O. — Cpl. Felix Čekada je bil ubit 22. februarja na otoku Iwo Jima. Na 8. februarja je bil star 24 let. Rojen je bil na Bukovici pri Ilirski Bistrici, odkoder je prišel v Ameriko v septembru 1930. K ameriškim marinom se je vpisal v avgustu 1941 in preko morja je bil poslan avgusta lanskega leta. Zapušča mater Mrs. M. Čekada na 10214 Reno Ave., brata, ki je pri vojakih, in sestro Jennie Segulin.

—

Padel v vojni

Burgettstown, Pa. — Dne 6. marca je padel na japonskem otoku Iwo Jima Cpl. Joseph Kucic, ki je služil pri marinih. K vojakom je šel septembra 1942 in na Pacifiku je služil 15 mesecev. Udeležil se je invazije Saipana in Tiniana in bil ranjen 27. jun. 1944. Njegov brat je pogrešan v Nemčiji od zadnjega februarja.

—

Naši vojaki

Milwaukee, Wis. — O pogrešanem Pvt. Victor Mikeczu je zdaj prišlo iz vojnega departmenta veselo sporočilo, da je zdrav in se je zopet vrnil k svojemu oddelku nekje v Nemčiji.

Družina Demshar na 1442 So. 57th St. v West Allisu, pa je dobila vest, da je bil njen sin, Sgt. Edward M. Demshar, ranjen na evropskem bojišču.

Še bolj žalostno vest, da je sin padel na objišču v Nemčiji pa je dobila družina Peter Peternel. Sin, ki je dal svoje življenje za domovino je Pfc. Paul Peternel. V vojni službi strica Sama pa sta še dva njegova brata, Edward in Stanley, dočim je doma pri starših še sestra Mary.

Z bronasto svetinjo za hrabrost v boju pa je bil odlikovan Sgt. Albert J. Ujcich, sin družine Ujcich na 539 So. Hawley Rd. Mrs. Ujcich je ena naših aktivnih delavk na društvenem polju.

—

Nov grob

Grand Junction, Colo. — Tukaj je umrl Frank Košak, star 78 let in doma iz vasi Cerevo, fara St. Rupert pri Grosupljem. Tukaj zapušča ženo in odrasle otroke ter brata, v starem kraju pa brata in dve sestri.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine Street, Denver, (16) Colo.
2. podpredsednik: Frank J. Bradach, 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4676 Washington St., Denver, (16) Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, (16) Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Thomas J. Morrissey, 1934 Forest St., Denver, (16) Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 1849 Grove St., Denver, (16) Colo.
3. nadzornik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Vincent Novak, Box 492, Ely, Minn.
4. porotnik: Joseph Godec, 16215 Huntmere Ave., Cleveland, Ohio.
5. porotnik: Candid Grmek, 9537 Ave. M, So. Chicago, Ill.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

— — —

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelek, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

POROČILO MLADENIŠKE KAMPANJE ZSZ

Do 31. marca je pristopilo v tekoči MLADENIŠKI ČLANSKI KAMPANJI 116 novih članov in članic, in sicer 37 v aktivni ter 79 v mladinski oddelek. Po sledeči tabeli je razviden rezultat napredka pri posameznih krajevnih društvih:

Dr. št.	Štev. novih čl.	Dr. št.	Štev. novih čl.
1	16	33	6
3	7	36	3
5	4	37	2
8	1	38	6
11	1	41	21
14	4	44	6
16	2	45	2
17	1	51	2
21	8	56	6
22	3	60	6
23	1	63	2
24	1	64	1
29	2		
32	2	Skupaj	116

Iz tega poročila je razvidno, da stanje prvega in drugega mesta od zadnjega poročila je ostalo neizpremenjeno, kajti dr. Trail Blazers št. 41, 1943 in 1944 CHAMPION, je še vedno ostalo na prvem mestu z 21. novimi čl. in dr. sv. Martina št. 1, je še vedno na drugem mestu z 16 novimi člani. Oba ta društva sta iz Denverja in kot sedaj izgleda bo tekma med tema dvema društvoma precej zanimiva. Kajti prvo želi v tretjič odnesti kampanjsko trofejo in isto pridržati kot trajno last. Toda dr. sv. Martina se pa ne strinja s to idejo in je sklenilo dati dr. Trail Blazers nekoliko prijateljske kompeticije z ozirom na to, da odnese rečeno trofejo. Kaj bodo storila ostala društva v Pueblu, Chicagu, Clevelandu, Ely, Frederick, Walsenburgu in drugod, je pa seveda odvisno od teh naselbin. Jaz sem prepričan, da kakor hitro Mrs. Mary Kogovsek, agilna predsednica dr. Slovan št. 3, v Pueblu, Colo., ozdravi, bo omenjeno društvo s pomočjo sobrata Joe Krall in ostalimi člani in članicami tega društva, dalo izvrstno kompeticijo Denverčanom. Ravno to velja za uradnike društev gori omenjenih naselbin, kajti vse te naselbine so se v prejšnjih kampanjah večkrat izvrstno izkazale in se vse lahko zgodi, da tudi v tej MLADENIŠKI KAMPANJI ne izostanejo.

Da se ne pozabi na razpisane posebne nagrade, jih hočem zopet ponoviti, in sicer: Društvo, ki bo pridobilo do 31. decembra 1945 največ novih članov, pa najsibo v aktivni ali mladinski oddelek, ali p v oba, bo upravičeno do $60.00 posebne nagrade; društvo, ki bo na drugem mestu, bo upravičeno do $50.00 druge nagrade; društvo, ki bo na tretjem mestu, bo upravičeno do $40.00; četrta nagrada bo $30.00; peta bo $20.00; in vsa druga društva, ki bodo pridobila po 25 ali več članov, bodo upravičena do $10.00 posebne nagrade. Torej bo vsako posamezno društvo, ki pridobi v tekočem letu najmanj 25 novih članov, upravičeno do ne manj kot $10.00 posebne nagrade in do ne več kot $60.00, izvzemši, da v slučaju, če kako društvo pridobi 200 novih članov, bo pa poleg zgoraj omenjenih nagrad upravičeno še do nadaljne glavne nagrade $250.00.

Vse provizije za vsakega novopridobljenega člana ostanejo kot so bile do sedaj, po sledečem redu: Za vsakega mladinskega člana, ki pristopi v razred "JA", kjer so mesečni prispevki samo 15c, se bo plačalo 75c; za ostale novopristople člane v ml. odd., ki pristopijo v razreda "JB" ali "JC" (20 letno plačilno ali 20 letno ustanovno zavarovalnino, odnosno), kakor tudi za vse člane, ki pristopijo v aktivno članstvo, se bo pa plačalo za $250.00 zavarovalnine $1; za $500.00 zavarovalnine $2 in za $1000.00 zavarovalnine $3.

Prosilcem, ki niso še prekoračili 30 leta, ako izgledajo, da so pri dobrem zdravju, če se ne zavarujejo za več kot $500.00 posmrtnine, se ni potreba podvreči zdravniški preiskavi. Toda za vse druge, ki se podvržejo zdravniški preiskavi, bo pa Zveza povrnila take stroške do vsote dveh dolarjev.

Ne pozabimo tudi, da je naša Zveza ena izmed najbolj solvetnih organizacij, in da plačuje popolne posmrtnine za vsemi člani vštevši tudi one, ki padejo na bojnem polju in vse to brez kakih izrednih naklad. Vsled tega naj bo geslo vsakega posameznega člana v tej "MLADENIŠKI KAMPANJI", da vsak član pridobi najmanj po enega novega člana. Ostajam z bratskimi pozdravi

Vam vdani za uspešno kampanjo,

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

Dopisi lokalnih društev

DR. SV. KATARINE ŠT. 29 ZSZ

Cleveland, O.

Kar je tega leta, se zdi, da smo nekako obstale pri našem društvu, ali je upati, da ne za dolgo. Na zadnji seji smo namreč vzele v pretres, kako bi se dalo pridobiti čim več članstva v oba oddelka v tej predkonvenčni kampanji. Tako je bil torej osvojen sklep, da katera bo pridobila 10 članov v odrasli oddelek, ali morda več, ji bo dalo društvo iz blagajne $10, seveda še zraven drugih zvezinih nagrad. Kdor dobi članico, ki se zavaruje za $1000, bo namesto $3, ki jih da Zveza, dobil $4. Ali pa, ako katera pridobi 10 otrok ali več, dobi še posebne nagrade od društva, to je 50c za vsakega novega. Tako, sedaj pa na delo! Dovolj je že bilo počitka v teh treh mesecih. Zelo bi bilo tudi lepo, ako bi moglo poslati naše društvo mladinsko delegatinjo na konvencijo v Pueblo, Colo., ki se bo vršila avgusta meseca. To se doseže, ako se pridobi 50 članov v mladinski oddelek. Ako ima kdo dobro voljo, bi se tudi to dalo doseči, zlasti sedaj, ko ni več potrebna zdravniška preiskava in mesečnina je samo 15c za do $450 smrtnine. Zraven teh udobnosti je pa član zavarovan pri močni in dobri organizaciji, naši ZSZ.

Tekma za dosego dvojnih nagrad je toraj tukaj, katera se bo potrudila, da jih prva doseže?

Na zadnji seji je bilo tudi sklenjeno, da društvo daruje za sv. mašo, ki naj bo za žive in mrtve članice našega društva enkrat meseca maja v cerkvi sv. Vida.

Naše društvo vedno tudi rado pomaga za razne dobrodelne svrhe. Tako je zopet darovalo $5 za Rdeči križ in $5 za vstopnice prireditve SANSa na cvetno nedeljo.

Tem potom naj še apeliram na vse članice, da bi začele, sedaj ko ni več mraza in ledenih cest, prihajati v večjem številu na redne seje, saj naše seje so vedno zanimive, po istih imamo po navadi pa še priljubljeno zabavo tombolo. Take vrste razvedrilo se prav prileže, po vseh vsakovrstnih dnevnih skrbeh. Pomnimo, da društvo ni le v gmotno pomoč v času nesreče, ampak je tudi vez človeške družabnosti. Torej katera hoče veljati za dobro članico, naj hodi rada na seje, pa pridobi naj vsaj eno zvezino in društveno nagrado.

Naj še dostavim, da so nekatere članice zelo požrtvovalne. Tako mi je setra Mary Krajc darovala za Veliko noč krasen robček, in enega takega pa društvu, kar je šlo na srečke in prineslo lepo svoto blagajni. Prav lepa hvala.

Pozdrav.

Frances Ponikvar, tajnica.

—o—

SMRTNA KOSA

Denver, Colo.

Zopet imam poročati žalostno vest, da smo izgubili dobrega člana sobrata John Žgajner, katerega je njegova mati, Antonia Žgajner, našla mrtvega v garaži v četrtek, 5. aprila, ob osmi uri dopoldne. Pokojni sobrat Žgajner je bil rojen v Pueblu, Colo. pred 29 leti. V društvo sv. Martina so ga vpisali njegovi starši, John in Antonia Žgajner, ko je bil star 14 let in ob 16. letu so ga prepisali v aktivno članstvo, kjer je ostal in dober član do njegovega groba. Zapušča soprogo, Lillian Žgajner, enega sinčka, John Edward Žgajner, star 22 mesecev, ter žalujočo mater, vdovo Antonia Žgajner, brata Frank Žgajner, ter dve sestri Amelia Erickson and Mary Chopyak, vsi v Denverju. Pogreb se je vršil 9. aprila iz Boulevard Mortuary in cerkve sv. Rožnega Venca na Mount Olivet pokopališču ob veliki udeležbi, ki so spremili pokojnega sobrata k njegovemu zadnjemu počitku. Naj mu bo blag spomin in naj mirno počiva, preostalim pa v imenu našega društva izrekam iskreno in globoko sožalje.

Tako, vidite bratje in sestre, je naše društvo zadnje čase izgubilo kar 7 dobrih članov, zato se priporočam, da skušate v tej kampanji pridobiti nekoliko novih članov, da nadomestimo to veliko izgubo.

Z bratskim pozdravom, ostajam za dr. sv. Martina št. 1 ZSZ,

John Trontel, tajnik.

—o—

DR. "ZAPADNA ZVEZDA" ŠT. 16 ZSZ

Pueblo, Colo.

Naznanjamo članstvu našega društva, da bomo priredili plesno veselico 29. aprila v May dvorani. Dobiček od tega plesa bo šel ves v vojaški sklad. Kot vam je že znano, nabiramo darila od članov omenjenega društva, kar že morete darovati. Kadar bo ta strašna vojna končana in kadar se zopet naši fantje vrnejo domov, jim bomo napravili prav zabavni večer, ne samo vojakom, ampak celim družinam. Zatorej pridite na omenjeno veselico. Če nas več bo na omenjeni veselici, več dobička bomo naredili.

Nadalje naznanjam članstvu v Chicagi, da imamo enega prav dobro znanega slovenskega žogo-igralca iz Pueble, ki igra z Chicago White Sox in je pitcher. Če imate kakšno priliko, ga lahko kedaj obiščete na igralnem prostoru. On je oženjen z mojega brata hčerko in njegova žena je članica Zapadne Slovanske Zveze od časa, ko je bila dve leti stara. Tudi on je bil član pri mladinskem oddelku precej dolgo časa in mi je rekel, da bo zopet pristopil k naši Zvezi, kadar se zopet vrne v Pueblo.

Zatoraj mi je dobro znano, da bi se rad seznal s Slovenci v Chicagi. Njegovo ime je Frank Papish. Saj boste mogoče videli njegovo ime v kakšnem vašem listu. Igral je žogo-igro pri Pueblo Boosters skoraj tri leta in potem ko je bil enkrat star osemnajst let, je šel pa v Omaha Robin Hoods in od tam je bil prodan v Chicago White Sox in ga je začela roka boleti in potem je šel v Texas League. Zadnje tri leta je igral z Little Rock Ark., sedaj je pa zopet nazaj z Chicago White Sox. Zatoraj mu voščimo veliko uspeha in da bi pridobil vse žogo-igre za White Sox.

Sedaj pa vsi na delo za pridobivanje novega članstva! Kot nam je dobro znano, se konvencija zmeraj bolj bliža. Vsak dan je bližje, zatoraj dajmo se malo pomujati in pridobimo kar je največ mogoče novega članstva pred konvencijo.

Joe Blatnik.

—o—

TO IN ONO

ŠKOTSKE REDOVNICE SE ODLIKUJEJO NA POLJU ZNANSTVA

Brali smo poročilo iz mesta Glasgow, da so si nekatere sestre v samostanu Notre Dame v Dowanhill pridobile velik ugled na polju znanstva in to v različnih strokah. Sestra Marie Hilda je ravnokar dobila državno priznanje za svoje delo s problematičnimi otroki. Državni tajnik za Škotsko jo je imenoval za svetovalko v škotskem svetovalnem odboru za postopanje z mladinskimi kršilci postav in njihovo poboljšanje. Vsled dela na kliniki za otroško vodstvo, ki jo vodijo sestre v tem samostanu pod njenim nadzorstvom, se je število mladinskih zločincev v Glasgowu zelo skrčilo. Opraviti imajo z mladino vse od kakega milijonarjevega sina, ki jeclja, pa do kakega mornarjevega sina, ki rad izmika. Med učitelji, to je psihiatristi in družabnimi delavci, je tudi duhovnik, ki daje nasvete pri nravnih zapletljajih in razrešuje verske težave pri mladini.

Sestra Monica Taylor pa je znana po univerzah po celem svetu vsled svojega raziskovanja samostojno v navadni vodi živečih ameb (najpriprostejši mikroskopični organizmi), kakor tudi raziskovanja tako zvanih jetrnih kaveljčkov, ki nadlegujejo ovce. Prav tako je tudi Sestra Carmela Hayes, doktorica modroslovja, znana vsled svojega raziskovanja problemov take vrste.

—o—

DELEGATI ZDR. DRŽAV BODO VOLILI KOT ENOTA

Washington, D. C. — Zastopstvo Združenih držav, ki bo zastopalo deželo na svetovni konferenci v San Francisco je prišlo do sporazuma, da bo ameriška delegacija volila v vsaki zadevi skupno kot enota. O vsaki važni zadevi bo posvetovanje, a kar bo določila večina naših zastopnikov, tako bodo potem volili vsi naši zastopniki.

—o—

POKOPALIŠČE NA IWO JIMA

Ko je prenehalo bojevanje na otoku Iwo Jima, so z velikimi gradbenimi stroji in pripravami naredili veliko in lepo pokopališče, izkopali jame in pripeljali mrtva trupla junakov na trukih. V vsakem slučaju so vojaki skušali dognati, kdo je bil umrli tovariš. Kateri je imel na sebi svoja dva kovinska priveska z imenom in številko, so tovariši en privesek pokopali ž njim, drugega pa pribili na nagrobni križ. Kjer je ime umrlega vojaka znano, napravijo preden ga pokopljejo samo prstni odtis njegovega desnega kazalca. Če pa ni mogoče na mestu ugotoviti, kdo je bil pokojni, napravijo veliko izvodov odtisov vseh prstov iz obeh rok, poberejo vse firmske znake iz obleke in vse druge take stvari, na podlagi katerih bo mogoče pozneje ugotoviti, kdo je tam pokopan. Pravijo, da bo to pokopališče najlepše izmed vseh, ki so posledica bojev z Japonci. Krog in krog bodo napravili zidano ograjo.

NENAVADNA DEJSTVA

V-pošta tehta samo eno stoštiridesetinko toliko kot navadno pismo.

*

Na Malaji so nagrobni kamni ploščati za ženske in okrogli za moške.

*

Mož, ki je iznašel male kovinske ploščice, ki jih nabijemo včasih na pete svojih čevljev, je na podlagi te iznajdbe postal bogatejši za $1,500,000.

—o—

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

fino pripravile. Zatem pa se je pričela domača zabava. Oni, kateri radi pijemo, smo kar skoro ves čas praznili kozarčke. Jaz podpisani na nesrečo nisem mogel preveč, bil sem nekam prehlajen, a kljub temu sem jih precej spraznil. Oni pa, ki radi plešejo, pa hajdi v zgornjo dvorano, da se nekoliko povrte. Vse je bilo v najlepšem redu. Še enkrat v imenu mnogih ponavljam slavljencem: Bog Vas ohrani še mnogo mnogo let pri zdravju in življenju!

Ludwig Perushek.

V blag spomin

TRETJE OBLETNICE SMRTI

našega nepozabljenega sina in brata

STANLEY JAGER

Dragi sin in brat,
Nikoli nam ne mine dan,
da bi ne bili v duhu tam,
kjer snivaš svoj mrtvaški san,
kjer dom je Tvoj sedaj hladan.

Žalujoči ostali:

FRANK in ANA JAGER, starši;
brat in sestre.

Pueblo, Colo., dne 14. aprila 1945.

HIŠA NAPRODAJ

Vsled starosti sem prisiljen prodati 2-stanovanjsko zidano hišo po 6 sob, široko zemljišče. Kurjava na vročo vodo. Nahaja se na Ridgeway Ave. blizu 25. ceste. Nadaljna pojasnila dobite pri **James Horeni, 2132 So. Springfield Ave., Chicago, Ill.**

2x

25 Packers & Movers
Needed at once
Good Salary
Permanent Work
Apply

ANDERSON BROS.
Storage
3141 N. Sheffield Ave.

Has your GI returned?

Don't BE A TOP SERGEANT!

IF you want to help your returned fighter in his problem of readjustment, avoid pushing or regulating him; top sergeant methods won't work at home. Encourage him to take up his favorite sport or hobby, to go back to work as soon as possible, and to lead a normal social life. But give him time to get acquainted again and *adjust himself* to the old way of living.

ILLINOIS SOCIETY FOR MENTAL HYGIENE
343 South Dearborn Street, Chicago
Telephone: Wabash 3560

A COMMUNITY FUND BENEFICIARY

OGLAŠAJTE V "AMER. SLOVENCU"!

Res je,

nekateri morajo čakati na telefon!

1. Dokler ne pride popolna zmaga, morajo Western Electric tovarne — ki izdelujejo našo opremo — proizvajati **občevalno** vojno orožje . . . telefone, switchboarde, kabel . .

2. 23 milijonov več krajevnih klicev in 9½ milijonov več daljnih klicev je bilo oskrbljenih v 1944 pri Illinois Bell področju. Vsak košček opreme v Centralnem uradu je na delu.

Ali,

prizadevamo si, da je takih kar najmanj!

3. Illinois Bell uslužbenci tukaj v tem okrožju so iznašli polno bistroumnih novih načinov, da zaloga na rokah lahko zaleže toliko več in toliko bolje . . .

4. Na prošnje za postrežbo se odzivamo ravno tako hitro, kakor hitro nam je mogoče dobiti potrebno opremo . . . Bodite gotovi, da **Vaše** ime, v našem seznamu dobiva **trajno** pozornost.

ILLINOIS BELL TELEPHONE COMPANY

"THE ANSWER TO AN APPEAL"

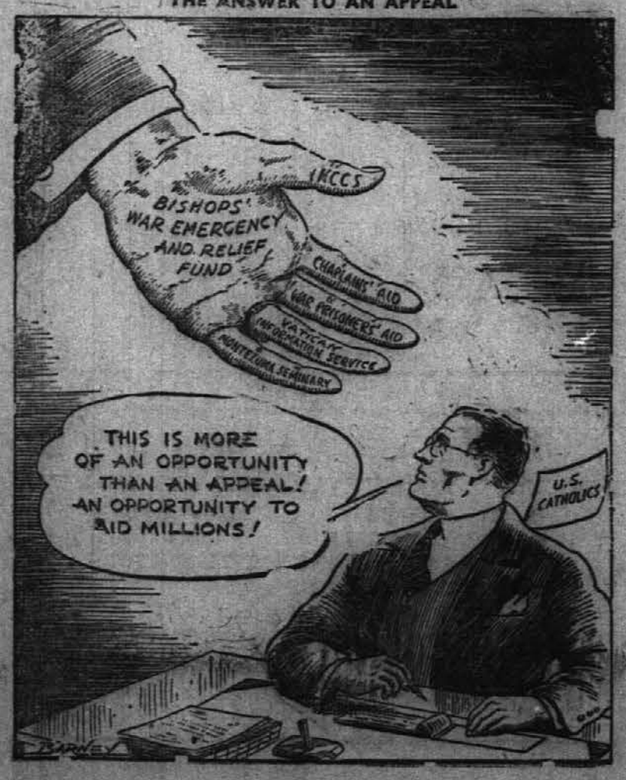

Dušica - Rožamarija

— Agnes Günther —

"Gotova. — Bil sem že prav blizu. Pri tem je minuta dragocenejša nego sicer cela ura!"

"Oglej si jo sam dobro, če ni gotova!" —

Zdajci steče dušica v dolbino k električnemu stikalu in hipoma se razlije zlata svetloba iz podstropnega lestenca. Njen val se širi vzdolž dvorane, ko zasijejo vse žarnice v starih beneških, obstenskih svetilnikih, dokler se ne koplje vsa velika dvorana v morju luči.

"Pusti vendar, Rožamarija!"

Toda dušica ne miruje, dokler se ne izgubi zadnja senca, ki se še je morda skrivala za stebri in v dolbinah. Velika dvorana je svečano razsvetljena. Viteži in njih dame so kot plahe sence. Tolike svetlobe niso vajeni. — Toda velika slika v sredini dvorane lahko to luč prenaša. Gospa z očarljivima cvetkama, ob kateri se vliva žareča svila, kot bi jo bile spredle zlobne vile in ki je pobarvana s krvjo ubitih! — Gospa z rahlim nasmeškom! — Na pol skrit je še, se šele poraja! Rjave oči o njem še ničesar ne vedo . . . Kruti nasmeh Mone Lize! — Harro stoji pred sliko ter jo motri v tej hipni, slepeči svetlobi. On zre in gleda — kar se udari s pestjo po čelu.

"Dušica! Za božjo voljo, kaj sem tu zagrešil! Iz katerega prepada je to prišlo?"

Molče položi dušica svojo hladno ročico na Harrovo roko. — A Harro ovije svojo roko okoli njenih nežnih ramen — jo za trenutek objame: "Dušica, mar naj potegnemo čez to s terpentinovo cunjo in uničimo vso to grozoto?"

"O, Harro, nikar tega ne stori! To je tvoja najlepša slika!"

Naslednje jutro spremlja dušica očeta v dvorano, ki si hoče ogledati mamino sliko. — Kako glasno ji utriplje srce v pričakovanju, kaj se bo zdaj zgodilo. — Ali se bo oče hudoval in ne bo maral več videti Harra. Ker mu je naslikal takšno ženo? Njene ročice so ledenomrzle in njene oči so zatemnele.

Nepričakovano izpregovori oče ves presenečen:

"Ne povej nikomur, Rožamarija! Jaz niti vedel nisem, da je mama tako lepa. Slutim, da je to imenitna slika. Pa vendar mi je ljubo, da ni za veliko dvorano. Druge slike bi poleg te preveč obledele. Harro je imel menda le prav, ko je govoril o slogu. Morda res ne zna stilizirati." —

Kneginja se zelo čudi, da je njenega slikanja tako iznenada konec. Zdaj, ko se je začela šele zabavati! — Slika ji neizmerno ugaja. Dolgo, dolgo stoji pred njo ter jo občuduje. Takšna slika je vendar najlepši poklon! Ta grof Thorstein je tiha voda! —

Čez nekaj dni vpraša dušica nenadoma očeta:

"Ali sme Harro poslati mamino sliko v Muenchen na razstavo? On je povedal gospe Hardenstein, da so ga zaprosili, naj bi jim poslal na razstavo eno svojih slik. To bi bila zanj velika čast! Toda Harro nima za to primerne slike."

Knez ne kaže niti najmanjšega razpoloženja za ta predlog. Toda kneginja se zanj zavzame s vso vnemo. Da bi njeno lepoto mogel občudovati svet — to prekaša vsa njena najdrznejša pričakovanja. Grof Thorstein naj naslika gori na desno majhen grb s knežjim klobukom, potem se pa slika lahko odpošlje v razstavo. — Portret presvetle kneginje! . . . In kakšna reklama bo to za ubogega thonsteinskega kavalirja! Moramo ga vendar malce podpreti! — Kneginja je postala na mah milosrčna. — Njena volja je navsezadnje res obveljala in slika je odpotovala v Muenchen.

— Preden knez in kneginja odpotujeta v Berlin, sta še odjezdila v Thorstein, da se poslovita od grofa. Nista niti skočila raz konja, ampak sta le zaprosila, da pride Harro ven . . . Konja sta zelo iskra in nestrpna! . . .

Kneginja ogovori Harra z nasmeškom na ustih:

"Vi ne smete ostati čez zimo v tej samoti! Priti morate v Berlin, kjer boste našli novo izpodbudo. Vsi pravi umetniki morajo v Berlin! Tako so mi povedali. — In koliko dam se vam bo dalo slikati! — Ne smete odklanjati. Jaz hočem vse urediti. Na svidenje torej v Berlinu!" — In že je iskri konjiček kot veter odbrzel s kneginjo.

"Me bo zelo veselilo," še odgovori knez in že je oddirjal za svojo soprogo.

XI. Gospod samostanski pridigar.

Rožamarija pojde tokrat za gotovo v Berlin. Kneginja sicer vzdihuje:

"Zrak ji tam ne ugaja . . . Tudi ne bomo zlahka za njo našli primernega prostora, ker nameravamo vendar spremeniti sobe v zimsko dvorano . . ."

"Za mojo hčer se bodo vendar našli v tej veliki palači primerni prostori," odgovori knez skoraj ledeno in brez vsake običajne vljudnosti.

Že se bliža dan odhoda. Kar zaprosi gospa Hardenstein pri kneginji za sprejem, čeprav jo zelo nerada nadleguje. Gospod samostanki pridigar je vprašal radi birmanskega pouka. Ako bo princesa ostala čez zimo v Berlinu, prosi za ime tamošnjega duhovnika, da mu more pisati. Zadnji pouk bi naj imela princesa seveda v Braunecku. Treba bi bilo izdelati učni načrt.

Kneginja se je hudo dolgočasila. — Iz res, ki so visele od njenega naslonjača, je spletla kite. Nadlegovala jo je zehavica! Toda ob poročilu gospe Hardenstein je iznenada oživela:

"Prosim vas, gospa Hardenstein, Rožamarija je že itak dovolj čudaška — in zdaj bi jo naj poučevala še dva duhovnika! Od teh bo morda eden ortodoksen, drugi pa morebiti svobodomislec! In Rožamarija s svojimi že itak čudnimi nazori! — Ne, tega ne morem odobravati. O tem bom še govorila s knezom!"

Ko je knez za to izvedel, se je zelo začudil. Je li že tako daleč? — Seveda je trinajstletna njegova malčica in pouk traja dve leti. Tedaj bo imela petnajst let . . . Ne, dvojnega pouka Rožamarija prav gotovo ne bo imela."

Da morejo to zadevo najprimerneje urediti, so povabili gospoda samostanskega pridigarja k obedu. Ko bosta oba gospoda v poletni sobi kadila svoji cigari, se bosta lahko o tem domenila. Knez še ne pozna prav svojega dvornega pridigarja in dušebrižnika. Ta je sicer že dokaj let tu, toda knez le malo prihaja v Brauneck.

Brauneckerji so pridedovali običaj, da gredo vsako nedeljo k pridigi. Knezov oče je svojim dednim princem, ki so se tu pa tam hotali izmuzniti, rekel: "To mora biti!" — Prisiljen in preveden obisk službe božje pa često vede do raztresenosti. Tako je knez našel med nedejsko pridigo najlepšo priliko, da se je udal nemoteno svojim mislim. In tako seveda ni mogel prav spoznati gospoda samostanskega pridigarja. Vendar pa mu je na tem, da uživa njegova hčerka temeljit verski pouk. Mnenja je namreč, da lahen verski nadih ženski nikdar ne škoduje. Svobodomiselna žena se mu zdi manjvredna, prostaška.

Ta razgovor pa se je razvijal malo drugače, kot si je domišljal knez. Gospod pridigar ga je vprašal, če razpolaga princesa z znanjem, katerega prinesejo k birmanskemu pouku s seboj učenci osnovne šole. — Gospod učitelj je ni poučeval verouka. Ta se je takoj izpočetka tega osvobodil. In gospa Hardenstein mu je povedala, da tudi ni prevzela nikakšnega pouka, ker se ne smatra dovolj podkovana za to.

(Dalje prihodnjič)

600 JUGOSLOVANOV PRIŠLO DOMOV IZ NEMČIJE

Washington, D. C. — Nova skupina Jugoslovanov, ki jih je rdeča armada osvobodila iz nemške sužnosti, se je povrnila v Jugoslavijo, kakor poroča radio iz Moskve. V tej skupini je okrog 600 oseb, med njimi štirje brigadni generali, 80 častnikov in kakih 200 vojakov iz stare jugoslovanske armade. Drugi šilja te novice, ne poroča te dni nič drugega o Jugoslaviji. O so delavci, inženirji, profesorji in še drugi jugoslovanski državljani, ki so bili siloma odpeljani na prisilno delo v Nemčijo, pravi to radio naznanilo.

Med osvobojenimi je tudi velika skupina Slovencev, ki so bili obenem s svojimi družinami po sili odvedeni v Nemčijo. Celo šestletni otroci med njimi so bili prisiljeni, da so morali delati za Nemce, pravi poročilo.

Vojni obvestilni urad, ki poročilo pravi, da bodo več razpravljali o tej ideji na konferenci v San Francisco.

Čehoslovaški poroča, da je Švedska zopet obnovila z njo diplomatske odnošaje, obenem pa so bili pretrgani uradni odnošaji med Švedsko in neodvisno Slovaško. Nadalje bo Praga, prestolnica Čehoslovaške baje izbrana za stalni glavni stan novega odbora za svetovno varstvo.

—o—

JAPONCI V OFENZIVI V KITAJSKI

Chungking, Kitajsko. — Japonske čete prodirajo na treh krajih proti ameriški letalski bazi pri Chihkiangu v centralni Kitajski. Ako japonska vojska zasede to središče, bo to ogrožalo zveze z Chungkingom, pravi vest.

—o—

PIVO IN LEPOTA

Po lepotilnicah v Buffalo, N. Y., so začeli zdaj uporabljati pivo, da z njim namočijo lase, predno jih skodrajo, ali kakor navadno rečemo, pivo uporabljajo za "wave set". Se hitreje posuši, napravi lase mehkejše, povzroči, da se lepo svetijo, in nima nikakršnega duha.

Torej pivo ni dobro samo za notranjo uporabo, ampak tudi za zunanjo!

—o—

PISMO IZ DOMOVINE

Cleveland, O. — Mrs. Mary Plut, 1040 E. 72 St. je te dni s posredovanjem Rdečega križa prejela pismo od svoje sestre Frančiške Zgajnar, doma iz Dvorske vasi št. 20, pošta Velike Lašče, v katerem ji sporoča, da je oče umrl 1. julija 1942; dalje, da je doma vse pogorelo in da ona sedaj stanuje pri Mežnarjevih.

—o—

Oče: Zakaj pa jokaš, Pepček?

Pepček: Zato, ker pravi sosedov Jurček, da ste bratca, ki ga je danes štorklja prinesla, na obroke kupili kakor gramofon.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim srcem naznanjamo, da nam je nemila smrt iztrgala iz naše sredine, dne 4. aprila, našo predrago mater, osiroma soprogo.

TEREZIJO PETERNEL

(ROJENO VIDMAR)

Pokopana je bila dne 6. aprila, iz 218 West Sheridan Street v cerkev Sv. Antona, kjer je župnik Rev. Fr. Mihelčič opravil sv. mašo za blagor njene duše.

Dolžnost nas veže, da se tem potom prisrčno zahvalimo vsem sosedom in prijateljem, ki so dospeli na večer pred pogrebom molit, kakor tudi g. župniku za molitve na domu in v cerkvi. Hvala vsem za darove sv. maš in poklonitev vencev. Hvala pogrebnemu zavodu Champa in Mrhar za lepo urejen pogreb in društvom Sv. Srca Jezusovega št. 2 ABZ in Sv. Antona št. 72 KSKJ za preskrbo pogrebcev.

Ti predraga mati, osiroma soproga, nam boš ostala v nepozabnem spominu. Veliko si prestala bolečin na tem svetu, naj Ti ljubi Bog podeli večni mir.

Žalujoči ostali:

GEORGE PETERNEL, soprog; sinovi in hčere.

Ely, Minn., dne 17. aprila 1945.

MEN AND EX-SERVICEMEN

FOR PART OR FULLTIME WORK

WOODWORKING CABINET ASSEMBLY

- TOP PAY
- STEADY EMPLOYMENT
- POST-WAR FUTURE
- PLEASANT WORKING CONDITIONS

APPLY AT ONCE

JACKSON INDUSTRIES

2414 N. SACRAMENTO

ALBANY 2337

GIRLS-WOMEN - PART TIME

BINDERY EXPERIENCE PREFERRED BUT WILL TRAIN

- TOP RATES
- STEADY WORK
- PLEASANT WORKING CONDITIONS
- POST-WAR FUTURE

APPLY AT ONCE

JACKSON INDUSTRIES

2414 N. SACRAMENTO

ALBANY 2337

Pisano polje

J. M. Trunk

Tedaj je prišlo do neke Jugoslavije. Le do "neke" take tvorbe je prišlo, ker v kratki dobi se je izkazalo, da tvorba ni bila trajna. Prišlo je tako "od zgoraj", ne iz naroda, ker narod je moral tvorbo sprejeti. Slaba je bila tvorba, pa je le dobro, da je bila, ker brez tiste prve tvorbe bi bilo težko prišlo do tega, kar se zdaj izoblikuje. Precej romantike je bilo tedaj, in tista romantika vpliva zdaj, ko je nastopil realizem. Neki trdijo, da prva tvorba ni imela obstanka, ker oblika ni bila republikanska. Podvomim, kakor sem dvomil prej. Monarhija je še držala skupaj, pod republiko bi bila tvorba komaj preživela kako leto, stalne tvorbe pa niti monarhija ni mogla ustvariti, ker je bila tudi monarhija le "od zgoraj".

Zdaj gre nova tvorba v republikansko smer, monarhija je skoroda že danes pokopana, dasi narod še ni izrekel sodbe. Ali ima republika kaj izgleda za obstanek? Sodim, da bi imela celo monarhija nekaj izgleda. Narod bo volil. Well, to je prekerna zadeva. Neki že danes pravijo, da ne bo ljudstvo odločevalo, vsilila se bo narodu neka odločitev. Mogoče, in če se vsili, bo oblika republikanska. Odgod toraj izgleda za obstanek? Prej je monarhistična ideja držala skupaj vsaj za neko dobo, zdaj utegne držati skupaj republikanska oblika— in naj res narod odloči, ali odloči le prisiljeno pod vplivom stranke — ta nova in komunistična ideja, in pri državnih tvorbah odločujejo ideje, ne toliko volja ljudstva. Kako se bo ta komunistična ideja udejstvovala, na to moramo šele počakati. Neki tožijo že zdaj, bo prezgodaj, drugi so polni najboljših upov, pa se lahko motijo. Po novi ideji pa ima republikanska oblika dosti vidikov za trajen obstanek, ker dosti neke romantike je tudi pri komunistični ideji, saj vidijo neki že prav rajske razmere, kakor vidita ženin in nevesta odprt raj, ko pride do ženitve.

★

Poznam tri Ruse, ki izražajo mnenja in ugibanja o razvitku verskih pojavov pod Sovjeti danes. S. Boljšakov, Izvoljskaja, menda hčerka nekdanjega ruskega ministra za zunanje zadeve, in profesor Timašev, ki predava na univerzi Fordham v New Yorku. Vsi trije so pravoslavni in po političnem naziranju caristi. Njih sodbe so vrlo objektivne, razsodne, usmerjene. Se ne strinjajo z vsem, kritizirajo, ampak ne požrejo že naprej tega, na kar razvitki vsaj pokazujejo.

Ker se razvitki pojavljajo, pišejo o njih še drugi. Rusija je zagonetka, kdor ni Rus, bo težko mogel zajeti rusko dušo, malo čudno pa je, da ravno taki sodijo o novih pojavih, da je vse le oportunistično, le propaganda, skoroda navaden hooey, pesek v oči. V najboljšem slučaju izjavljajo, da beležijo dogodke le kot dnevne pojave, da nočejo izreči nobene sodbe, itd.

Jaz mislim, da je tako cincanje pri sodbah le kos istega pojava, kakor sodi o Slovanih neslovanski svet, ki še nikoli ni bil Slovanom naklonjen, še manj pravičen. Žal, da capljajo tudi mnogi "Slovani" le za sodbami takih, ki niso Slovani, in bodo težko kdaj le pravilno sodili razmere med Slovani, o pravičnosti nočem niti ziniti. O Slovanu naj sodi le Slovan, ki se ne obeša na tujca.

★

A. Eden, angleški zunanji minister, je zopet pozval Avstrijce, da naj se dvignejo in pokažejo Hitleru figo. Glas vpijočega v puščavi. Morda kaki socialisti, nekaj komunistov, pa ne morejo morda, jaz tudi te poznam, drugi pa so poljubovali fige na cesti, ko se je Hitler prifural, in pri tem je še danes. Ako bi Rusi zdrobili Hitlera, bodo vsi Avstrijci antihitlerianci! Močna roke bo treba, in naj bi bila pravična.

★

Prišlo je do "Nemškega komiteja v Moskvi". Tedaj je bil naš najvišji diplomat Cordell Hull. Eh . . er . . kaj bodo ti Moskoviči, je menil, komitej je mrtvo bruno, brezmiselna klada. Danes prizna ves svet, da imajo le Moskoviči načrt glede Nemčije, določen in smotern načrt, Angleži in Amerikanci pa tavajo kakor v temi in ne vedo, kako naj bi prijeli. V Jalti je bilo kakor bi mačka igrala z miško. So tiči ti Moskoviči.

PRODAM

3-stanovanjsko zidano hišo po 4 sobe; centralna kurjava. Nahaja se na Harding Ave. in 22 cesti. Cena je $9,000;

2-stanovanjsko zidano hišo po 5-6 sob; centralna kurjava; najemnina $110 na mesec. Nahaja se na 24. cesti in Lawndale Ave. Cena je $12,700;

3-stanovanjsko zidano hišo; centralna kurjava; najemnina $140 na mesec. Nahaja se na Millard Ave. Cena je $9,950;

80 akrov farmo, 60 milj iz Chicago. Dobra zemlja. Cena je $6,500;

120 akrov farmo in poslopje; slovenska naselbina v Holton, Mich. Cena je $2,800.

Za pojasnila se obrnite na

ANTON JORDAN

3741 W. 26th Street, Chicago, Ill. Telefon Rockwell 9659.

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Ave.

Telefon Canal 0523

Uradne ure: Vsak dan od 9:30 do 8:30 zvečer. Ob sredah od 9:30 do 1:00 popoldne; ob sobotah od 9:30 do 7:00 zvečer.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK in KIRURG.

Urad:

1901 West Cermak Road

CHICAGO

Telefon Canal 4918

Rezidenčni tel.: La Grange 3966

1—3 in 7—8 P.M. razen ob sredah

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

Pleskarji in popravljači ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi bero novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovencu".